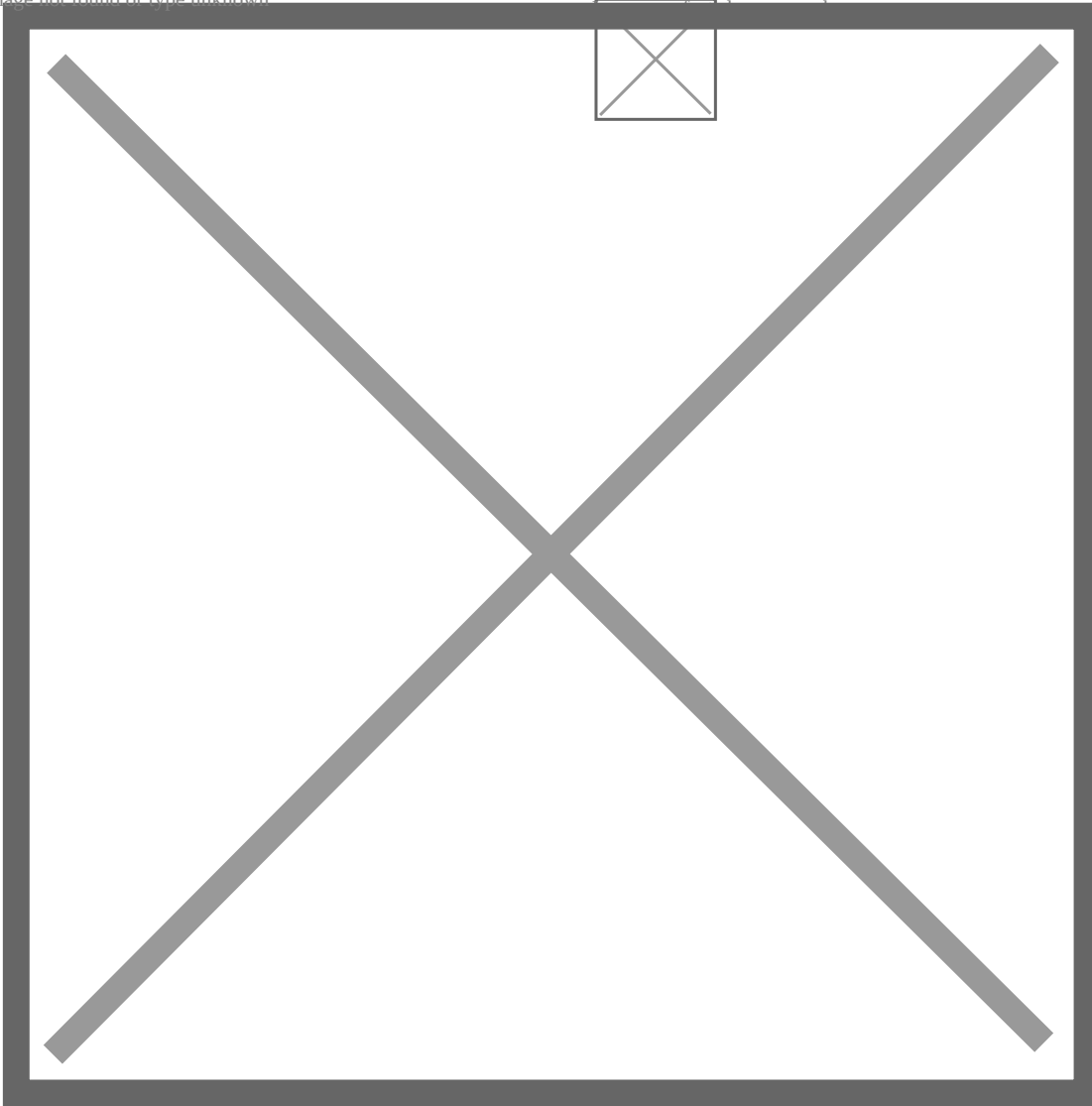

Άγιος Μεγαλομάρτυς Λάζαρος, ηγεμόνας της Σερβίας

/ [Συναξαριακές Μορφές](#)

Image not found or type unknown

Ο άγιος

Λάζαρος γεννήθηκε στο χωριό Πρίλεπετς της Σερβίας το 1329 και από μικρός έδειχνε τόσο πολλά προσόντα, ώστε κίνησε την προσοχή του κράλη Στεφάνου Δουσάν, ο οποίος τον εισήγαγε στο παλάτι του στα Σκόπια, όπου και κέρδισε την εκτίμηση όλων με την χρηστότητα, τον ηρωϊσμό και την ευσέβεια του. Ενυμφεύθη μία συγγενή του τσάρου, την άγια Μίλιτσα (19 Ιουλίου), με την οποία απέκτησε

πέντε θυγατέρες και τρεις γιους.

Μετά τον Δουσάν, ο μακάριος κράλης Στέφανος Ούρεσης Ε΄ (2 Δεκεμβρίου) βασίλευσε στο βασίλειο της Σερβίας και μετά τον θάνατό του τον διαδέχθηκε ο Λάζαρος που είχε λάβει τον τίτλο του ηγεμόνα. Παρά την αντιπαλότητα και τις δολοφονικές απόπειρες εναντίον του, από τις οποίες διεσώθη εκ θαύματος, άρχισε να υλοποιεί το σχέδιο πού είχε, να ενώσει τους διαιρεμένους Σέρβους, με σκοπό να πολεμήσει τους Τούρκους.

Εκτός από την πολιτική του δράση, ο ηγεμόνας έδειξε μεγάλη αγάπη για την Εκκλησία. Μόλις ανέβηκε στον θρόνο, κύρια μεριμνά του ήταν να συμφιλιώσει το γρηγορότερο την Εκκλησία της Σερβίας με εκείνη της Κωνσταντινουπόλεως, πού είχε διακόψει την κοινωνία εξαιτίας της ανακήρυξης του Σερβικού Πατριαρχείου από τον κράλη Στέφανο Δουσάν. Μία αποστολή με επικεφαλής τον μοναχό Ησαΐα (21 Αυγούστου) εστάλη στην Βασιλεύουσα και κατόρθωσε να εξασφαλίσει από τον πατριάρχη άγιο Φιλόθεο (11 Οκτωβρίου) την άρση του αναθέματος (1375).

Ο άγιος Λάζαρος δήλωσε εξίσου την θεοσέβειά του με την ίδρυση πλήθους ναών και μονών, τόσο στην Σερβία όσο και στο εξωτερικό, ιδιαίτερα στους Αγίους Τόπους και στο Άγιον Όρος. Μετά το 1371, δέχθηκε πρόθυμα τους μαθητές του αγίου Γρηγορίου του Σιναΐτου (6 Απριλίου), που είχαν εγκαταλείψει το Άγιον Όρος εξαιτίας της τουρκικής απειλής. Φρόντισε να τους ανεγείρει την Μονή Γκόρνιακ και εκείνη της Ραβάνιτσα, η οποία υπό την καθοδήγηση του οσίου Ρωμύλου (18 Σεπτεμβρίου) παρέμεινε το πλέον σημαντικό καθίδρυμά του.

Ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης στον Συναξαριστή του αναφέρει για τον Άγιο Λάζαρο: «αφιέρωσεν ένα βασιλικόν Σταυρόν, εν ω ήν η πανάφθορος Ζώνη της Κυρίας Θεοτόκου και μέγα τεμάχιον Τιμίου Ξύλου, τη εν Αγίω Όρει Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου. Ήτο δε του σταυρού το μέν μήκος δάκτυλοι επτά, το δε πλάτος δάκτυλοι δύο· όστις σώζεται εν τη ανωτέρω μονή μέχρι της σήμερον. Όπισθεν δε του σταυρού ευρίσκονται γεγραμμένα γράμματα διά Σερβικών χαρακτήρων, άπερ μεθερμηνευθέντα εις την καθ' ημάς γραικικήν διάλεκτον, λέγουσι ταύτα· “Λάζαρος εν Χριστώ τώ Θεώ Κνέζης Σερβίας και βασιλεύς Γραικίας, ανατίθημι το κραταιόν όπλον συν τη αχράντω Ζώνη της Παναγίας μου, τη Μονή Βατοπαιδίου της Βασιλείας μου”» (Συναξαριστής αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου, 31 Αυγούστου)

Ο άγιος ηγεμόνας ανέλαβε πολλές εκστρατείες κατά των Τούρκων, οι οποίες όμως προσέκρουαν πάντοτε στις έντονες διαιρέσεις του λαού του. Τέλος, κατόρθωσε να συγκεντρώσει όλους τους τοπικούς άρχοντες και αρχηγούς του στρατού στο Κρούσεβατς και τους παρότρυνε να ξεχάσουν τις έριδες τους για να αγωνισθούν από κοινού όλοι κατά των εχθρών του Σταυρού. Κατόπιν ετελέσθη θεία Λειτουργία

στην οποία όλοι οι στρατιώτες εκοινώνησαν των αχράντων Μυστηρίων. Αντιμετώπισαν τον στρατό του σουλτάνου Μουράτ που ήταν διπλάσιος σε αριθμό στην πεδιάδα του Κοσσυφοπεδίου, στις 15 Ιουνίου 1389. Κατά την διάρκεια της θρυλικής αυτής μάχης ο ευσεβής ηγεμόνας αποκεφαλίσθηκε, αφού δέχθηκε δεκαέξι τραύματα κατά την ώρα του αγώνα. Άλλες πηγές αναφέρους ότι ο ηγεμόνας κατάφερε να διεισδύσει στο εχθρικό στρατόπεδο μαζί με μερικούς γενναίους άνδρες. Ένας από αυτούς τραυμάτισε τον Μουράτ που πέθανε τρεις ήμερες αργότερα, αφού έδωσε εντολή να εκτελεστούν ο Λάζαρος και οι σύντροφοί του. Η μάχη αυτή του Κοσσυφοπεδίου είχε ως συνέπεια να καταστεί το Βασίλειο της Σερβίας υποτελές στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, ανοίγοντας τον δρόμο στην επέκταση των Τούρκων στην βαλκανική χερσόνησο. Παρέμεινε ωστόσο το σύμβολο της αντίστασης του σερβικού λαού κατά του εισβολέα.

Λέγεται οτι την παραμονή της μάχης του εμφανίσθηκε άγγελος Κυρίου και τον ρώτησε εάν προτιμούσε την επίγεια εξουσία ή την Ουράνια Βασιλεία. Ο ηγεμόνας απάντησε: «Αν προτιμήσω την επίγεια βασιλεία, θα έχω κάτι μηδαμινό, φθαρτό και εφήμερο, ενώ ή Βασιλεία των Ουρανών είναι αιώνια». Την στιγμή που έσκυβε το κεφάλι στο ξίφος, προσευχήθηκε και είπε: «Συ, ο Δημιουργός, ο κρίνων τα εμά ανομήματα τα εν γνώσει και αγνοία, δέομαι Σου και παρακαλώ Σε, συγχώρησον, α ουκ επραξα κατά το Σον θέλημα και σώσον τον εμόν λαόν ή μάλλον τον λαόν τον Σόν». Όταν ο σουλτάνος Βαγιαζίτ έμαθε με πόση αξιοπρέπεια ο χριστιανός αυτός ηγεμόνας δέχθηκε τον θάνατο, έδωσε την άδεια να ενταφιασθεί με τιμές στον ναό της Αναλήψεως στην Πριζρένη. Έναν χρόνο αργότερα, κατά την ανακομιδή τους τα τίμια λείψανα ανέδιδαν εξαίσια ευωδία αφθαρσίας και μεταφέρθηκαν στην Μονή Ραβάνιτσα. Κατά την μεγάλη έξοδο των Σέρβων τον 17^ο αιώνα, τα λείψανα του ηγεμόνα μεταφέρθηκαν από την Ραβάνιτσα στο Βρντνίκ (Νέα Ραβάνιτσα) στην βόρεια Σερβία. Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο κατατέθηκαν στον καθεδρικό ναό του Βελιγραδίου, και κατά τήν επέτειο της μάχης του Κοσσυφοπεδίου, το 1989, εκτέθηκαν για προσκύνημα στους πιστούς όλης της χώρας, πριν αποκατασταθούν στην Μονή Ραβάνιτσα.

Πηγές:

Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, έκδ. ΙΝΔΙΚΤΟΣ, © Ιερά Μονή Σίμωνος Πέτρας, Άγιον Όρος, 2008.

Θαύματα της Αγίας Ζώνης, © Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος, 2007.

Συναξαριστής Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου, τομ. Γ, έκδ. Δόμος, 2005.